

(miestas / rajonas, mokykla)

_____ klasės mokinio (-ės)

_____ (vardas ir pavardė)

2017 m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduotis
Праверачнае заданне за курс базавай школы (2017 г.)

GIMTOJI KALBA (BALTARUSIŲ)

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

Teksto suvokimas ir literatūros žinių taikymas, kalbos žinių taikymas
Разуменне тэксту і прымяненне ведаў па літаратуры і мове

Testas / Тэст

Pagrindinė sesija / Асноўная сесія

24 мая 2017 г.

Час – 1 гадзіна

ТЛУМАЧЭННІ

- Праверце, ці няма пустых аркушаў ці іншых дэфектаў друку ў вашым тэксце. Калі заўважыце, паведамце настаўніку.
- Пісаць можаце і алоўкам, але канчатковы варыянт павінен быць напісаны ручкай сіняга колеру. Выкарыстоўваць карэктар забаронена.
- Будзе ацэньвацца і культура вашага пісьма: невыразна напісаныя, закрэсленыя адказы не будуць ацэнены (г.зн. за гэты адказ вы атрымаеце 0 балаў).
- На пытанні адказвайце каратка і зразумела. Вашы адказы павінны змясціцца ў адведзеных радках.

Жадаем поспеху!

VERTINIMAS

Užduotys	Maksimalus taškų skaičius	Surinktų taškų suma		
		1 vertintojas	2 vertintojas	3 vertintojas
1–4	5,5			
5–10	11			
11–13	7,5			
14–18	13			
19	3			
Taškų suma	40			
			Įvertinimas	

Vertinimo komisija: _____
(parašas, vardas ir pavardė)

_____ (parašas, vardas ir pavardė)

_____ (parašas, vardas ir pavardė)

Прачытайце тэкст і выканайце змешчаныя пасля яго заданні.

1. Якуб Колас нарадзіўся ў маляўнічым лясным кутку, дзе векавечныя хвоі і кашлатыя елкі падпіралі неба, а побач бруліліся хвалі нястомнага Нёмана.
2. Акінчыцы, а потым Ласток – гэта ціхія і прыгожыя мясціны чароўнага роднага краю, дзе праяглі пуцявіны паэта. Але найбольш уражанняў юнацтва было звязана з леснічоўкай Альбуць, дзе ён прачытаў першае слова, склаў першы свой верш...
3. Апрача “дарэктараў”, быў у леснічоўцы і яшчэ адзін настаўнік – дзядзька Антоць. Натура паэтычная і шматгранная, ён многае зрабіў, каб перад вачыма кемлівага і дасціпнага пляменніка раскрылася краса і веліч непаўторнай беларускай прыроды, складанае і нялёгкае сялянскае жыццё. Тут, у Альбуці, загарэлася ў сэрцы Коласа паэтычная іскра, і ніякія ліхалецці жыцця не змаглі яе пагасіць.
4. Так у Наднямонні з’явіўся свой паэт, свой пясняр сялянскай нядолі. Пачынаць паэтычны спеў яму дапамаглі хвалі Нёмана, гоман лесу, лугавое раздолле, дзядзькавы казкі, матчыны песні і само жыццё, якое настойліва стукалася ў акенца глухой леснічоўкі.

(Паводле С. Александровіча)

	Балы	
	1	2
1. Назавіце мясціны, дзе прайшлі дзяцінства і юнацтва будучага паэта.		

_____ (1,5 балы)	—	—
2. Якая з гэтых мясцін пакінула найбольш уражанняў і чаму?		

_____ (1,5 балы)	—	—
3. Раствлумачце, у якім значэнні ўжыта слова <i>дарэктараў</i> у 3 абзацы.		

_____ (1,5 балы)		
4. Якія рысы асобы дзядзькі Антося вылучае аўтар артыкула?		

_____ (1 бал)	—	—
Сума балаў за 1–4 заданні (макс. 5,5 балаў)		

	Балы				
	1	2			
<p>5. Чаму С. Александровіч называе дзядзьку Антося <i>настаўнікам</i> будучага паэта? <i>Адкажыце словамі тэксту.</i></p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p style="text-align: right;">(1 бал)</p>	—	—			
<p>6. Выпішыце з тэксту 4 эпітэты, якія ствараюць вобраз беларускай прыроды.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p style="text-align: right;">(4 балы)</p>	—	—			
<p>7. У фразе <i>загарэлася ў сэрцы Коласа паэтычная іскра</i> вызначце від тропа і растлумачце яго сэнс.</p> <p>Троп – _____</p> <p>Сэнс – _____</p> <p style="text-align: right;">(3 балы)</p>	—	—			
<p>8. З 4-га абзаца выпішыце словазлучэнне, якое акрэслівае адну з галоўных тэм творчасці Я. Коласа.</p> <p>_____</p> <p style="text-align: right;">(1 бал)</p>	—	—			
<p>9. Што было крыніцай паэзіі для маладога аўтара? <i>Адкажыце словамі тэксту.</i></p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p style="text-align: right;">(1 бал)</p>	—	—			
<p>10. Адзначце назву газеты, у якой быў надрукаваны першы верш Я. Коласа. <i>Правільны адказ абвядзіце.</i></p> <p>А Наша доля</p> <p>Б Наша ніва</p> <p>В Гоман</p> <p>Г Мінскі лісток</p> <p style="text-align: right;">(1 бал)</p>	—	—			
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px;">Сума балаў за 5–10 заданні (макс. 11 балаў)</td> <td style="width: 40px; height: 20px;"></td> <td style="width: 40px; height: 20px;"></td> </tr> </table>			Сума балаў за 5–10 заданні (макс. 11 балаў)		
Сума балаў за 5–10 заданні (макс. 11 балаў)					

11. У якім аўтабіяграфічным творы Я. Колас расказаў пра мясціны, дзе прайшло яго дзяцінства?

(1 бал)

12. Адзначце творы, якія належаць пярэ Я. Коласа. *Правільны адказ абвядзіце.*

- А Курган
- Б Новая зямля
- В Ідылія
- Г Казкі жыцця
- Д Люцыян Таполя

(2 балы)

13. Выкарыстоўваючы матэрыял для даведак, запоўніце табліцу, вызначаючы такім чынам асаблівасці кожнага з указаных літаратурных напрамкаў.

Класіцызм	Рамантызм	Рэалізм
1.	1.	1.
2.	2.	2.
3.	3.	3.

Матэрыял для даведак:

- Вядучы жанр – трагедыя.
- Збліжэнне мастацтва з жыццём.
- Зварот да фальклору.
- Выключны герой.
- Адзінства часу, месца, дзеяння.
- Імкненне да аб'ектыўнасці ў адлюстраванні жыцця.
- Цікавасць да гісторыі.
- Падзел на высокія і нізкія жанры.
- Усебаковае адлюстраванне чалавечай асобы.

(4,5 балы)

Сума балаў за 11–13 заданні (макс. 7,5 балаў)

Балы	
1	2
—	—
—	—
—	—
—	—

	Балы	
	1	2
<p>14. Да якога літаратурнага напрамку адносіцца творчасць Я. Коласа? <i>Правільны адказ абвядзіце.</i></p> <p>А Сентыменталізм Б Рамантызм В Рэалізм Г Мадэрнізм</p> <p style="text-align: right;">(1 бал)</p>	—	—
<p>15. Вызначце стыль тэксту.</p> <p>_____</p> <p style="text-align: right;">(1 бал)</p>	—	—
<p>16. Растлумачце пастаноўку знакаў прыпынку ў сказе <i>Акінчыцы, а потым Ласток – гэта ціхія і прыгожыя мясіны чароўнага роднага краю, дзе праляглі пуцявіны паэта.</i></p> <p>Коска пасля слова <i>Акінчыцы</i> – _____</p> <p>_____</p> <p>Працяжнік – _____</p> <p>_____</p> <p>Коска пасля слова <i>краю</i> – _____</p> <p>_____</p> <p style="text-align: right;">(3 балы)</p>	—	—
<p>17. Падбярэце 4 сінонімы да слова <i>маляўнічы</i>.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p style="text-align: right;">(4 балы)</p>	—	—
<p>18. Да наступных слоў падбярэце аднакарэнныя словы такім чынам, каб ненаціскае <i>я</i> перайшло ў <i>е</i>.</p> <p>Пясняр – _____</p> <p>Сялянскай – _____</p> <p>Лясным – _____</p> <p>у Наднямонні – _____</p> <p style="text-align: right;">(4 балы)</p>	—	—

Сума балаў за 14–18 заданні (макс. 13 балаў)		
---	--	--

19. Знайдзіце ў тэксце і запішыце ў табліцу па **аднаму** прыкладу аднародных членаў сказа, падкрэсліваючы іх адпаведным чынам. Пад нумарам 0 даецца ўзор.

Балы
1 2

№	Тып аднароднага члена сказа	Прыклад (сказ ці фрагмент сказа)
0.	Аднародныя дапаўненні.	Не супакоіш хворую <u>душу</u> і <u>сэрца</u> .
1.	Аднародныя дзейнікі.	
2.	Аднародныя выказнікі.	
3.	Аднародныя азначэнні.	

(3 балы)

— —

Сума балаў за 19 заданне (макс. 3 балы)

--	--

Чарнавік

Чарнавік